1873. V. évfolyam. 86. szám. Szombat, május 3.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.**
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébként a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A pióczák.

*** Megszoktuk már a nemzettestet összehasonlitani az emberi testtel. S valóban, a nemzetnek akár szervezetét, akár fejlődését veszszük, jónak találjuk a hasonlatot.

Nem akarjuk ezt hosszasan vitatni, csupán arra terjesztjük ki ez alkalommal figyelmünket, hogy mindkét testnek oly természete van, hogy ha valamely szivó állat hozzá tapad, annak életerejét zsákmányolja ki.

A haza testén számtalan ily állat tenyész, s különböző alakban jelen az meg időnként.

Tudjuk, hogy itt első sorban a nyugalmazott Bach és Schmerlinghuszárokra gondol mindenki. Pedig még ezek „becsületes pióczák," mert hiszen ők elfogadják azt, a mit a lovagias magyar nemzet képviselő testülete „hálából" megszavazott nekik, a miért segitettek „rendbe szedni" ezt a rakonczátlan nemzetet, mely elég vakmerő volt ősi alkotmánya mellett küzdeni. Nekik szükségök van arra a nyugdijra. Mert a ki a nyakunkra hozta őket, az nem tud számukra többé kenyeret adni.

Nem a haza ellenségei közt keressük mi azokat, kik a nemzetet mintegy szipolyozzák, hanem magunk közt.

Ott vannak első sorban a hivatalnok-képviselők, beesvén egyszer a kormány kegyébe, elfoglalják a legszirosabb hivatalokat. Ekkor aztán képtelenek mindegyiknek eleget tenni. De azért huzzák — a jó fizetést.

Ingyen kidobott pénz mindez, a melynek hasznát a felszedőn kivül senki nem veszi.

Vagy nézzünk körül igazságszolgáltatásunk terén. Jó és olcsó igazságszolgáltatást akarunk teremteni! — igy hangzott a kormány hatalmas szózata, midőn a birák népképviseleti alapon választását kivette a nemzet kezéből. Megcsorbitották a népjogokat, csakhogy a kormány „független emberek" czimen egy csoportot nyerjen meg a maga számára.

A gyors és olcsó igazságszolgáltatásnak nyoma sincs. Most is oly lőcsei módra megy a törvénykezés, mint a magyar kormány létele előtt, a költséget tekintve pedig elmondhatjuk, hogy Magyarországon szegény ember nem találhat, sőt nem is kereshet igazságszolgáltatást.

Ez aztán a boldog állapot, midőn az embernek zsebére kell vigyázni, ha — igazság után jár.

Nekünk még a közösügyes korszakban nem volt oly kormányunk, mely fel tudott volna emelkedni a nemzeti szinvonalra, s mindegyik pártkormánynyá törpült össze. E szempontból járt el mindenütt.

Ha valamely állomásra ember kellett, az uralkodó párt befolyásos embereinek kortestársai voltak az elsők, kik igényt tarthatának hivatalra.

Tanfelügyelővé kineveztek oly embert is, aki még irni sem tudott. De jól korteskedett.

Biróvá lőn oly ember is, a ki — ha más birói szék elé állt volna — elitéltetését nem kerülheté ki.

Államhivatalba tettek oly egyént, kit a nemzeti közvélemény, mint „hazaárulót" bélyegezett meg.

Ne folytassuk tovább.

Az ily pióczák sorát bajos is volna egyhamar elmondani.

Az ilyenektől kellene kitisztitni az országot. Meg kell gyomlálni a kertet, hogy szép virágok teremhessenek benne.

De erélyes kezekre volna itt szükség.

Vajon, mikor is jő el már az a kor, mely után — buzgó imádság epedez százezrek ajakán?!

— **A képviselőháznak** mára ülése volt hirdetve.

— **Az országgyülési** pártkörök tegnap este értekezletet tartottak a közelebbi teendők megbeszélése végett.

— **Uj tanszék** a budapesti egyetemen. Henszlmann Imre az egyetemnél alapitott mütörténelmi tanszék nyilv. rendkivüli tanárává neveztetett ki, a rendszeresitett illetményekkel.

— **Szapáry Gyula** gr. belügyér a tiszaabádi kerületben tegnapelőtt képviselővé választatott. Az ellenzék nem szavazott.

— **Szapáry Géza** gróf fiumei kormányzó még eddig nem lett tapintata által figyelmeztetve, hogy a pesti bank elnökségéről lemondjon. Ugy látszik, hogy a kettőt nagyon jól össze tudja egyeztetni: mint fiumei kormányzónak van tekintélye, mint bank elnöknek van ahoz jövedelme. — Hogy egy kormányzónak mennyire illik üzleti dolgokkal foglalkozni, azt az ő belátására bizzuk. Mi azt tartjuk, hogy a két állás nem igen fér össze egymással, legkevésbé pedig, ha oly messze van egymástól mindenik hivatal székhelye, ugy, hogy mikor az illető Pestre jön a banknál elnökölni; akkor több napra ott kell hagynia kormányzói teendőit. Jó lesz, ha ezen incompatibilitásra a kormányzó ur maga reflectál, mielőtt a belügyminiszter által figyelmeztetnék reá; jegyzi meg a „M. U." igen helyesen.

— **A központi ellenzéki kör** e hó 18-án tartja alakuló gyülését.

— **Hódmezővasárhely** e hó 18-án nagy ünepélylyel üli meg önálló törvényhatósággá emeltetését.

— **Amerikai konzul Pesten.** Az amerikai egyesült államok kongreszszusa elhatározá, hogy hazánk fővárosában konzulságot állit fel, eddig csak ügynöke volt itt, mely a bécsi konzul alatt állott. A konzult őszszel választják.

— A **hivatalos lap** tegnapelőtti száma közli a honvédségi kineveséseket. Tábornokká Pongrácz Sándor neveztetett ki.

— **Külföldi rövid birek.** Spanyolországban a karlisták mindenütt vereséget szenvedtek, s az ország központjából teljesen kivannak üzve. — A konstantinápoly-adrianopoli vasutvonal f. hó 15-én nyilik meg. — Amerikában egy általános indiánháboru kitörésétől tartanak. — A kakkói egyetem f. hó 7-én nyittatik meg. — Az argentini köztársaság államterületén (Délamerika) földrengés dühöng. Mendoza város elpusztult. — A tengeralatti távirdák angol, amerikai és new-foundlandi tulajdonosai külön váltak.

A bécsi közkiállitás megnyitása.

Május 1-jén kora reggel a Práternek minden zuga megtelt kivánczsiakkal; 9 órakor már mozogni sem lehete. A kiállitás magyar osztályában valóságos hadjárat folyt le; hirlapirók, laptudósitók s a meghivottak ezrei tolongtak szerte a csarnokok előtt.

Déli tizenkét órakor megjelent a főcsarnokban a király, karján vezetve a porosz koronaőrökös nejét; királynénkat a porosz koronaőrökös vezette be.

Helyet foglalva az emelvényen, a kiállitás protectora Károly Lajos herczeg a királyt üdvözölve, átadta neki a kiállitás főjegyzőkönyvét s megköszönve neki, hogy a kiállitás eszméjét megvalósitá, kérte, hogy jelentse ki megnyitottnak az 1873-iki lécsi közkiállitást.

A király erre meleg köszönetet mond népeinek iránta való hü ragaszkodásáért s azért, hogy őt jelen mü megalkotásában segitették, megnyitottnak nyilvánitja a közkiállitást.

Ezután még Auersperg osztrák miniszterelnök s Bécs város polgármestere dr. Felder üdvözölte a királyt, előbbi az osztrák kormány, utóbbi a város nevében.

A beszédek végeztével a dalárdák Händel „Makabeusi Judás"-ából játszották a hymnust, alkalmi szöveggel. Az osztrák néphymnus után a porosz indulót játszották.

És a magyart innen is kifelejtették!

A fejedelmi pár ezután a kiállitás egyes osztályaiba ment, kisértetve a fejedelmi vendégektől.

A magyar kiállitási-osztályban igen sokáig időzött a király, s aztán az udvari diszebédre ment.

A belépti dij a napi pénztáraknál 5 o. é. forint.

Az egész idényre, vagy csak egy hétre érvényes beléptijegygyel ellátottak, épen ugy, mint a kiállitók, vagy a napi pénztárnál fizetők, a kállitási térre mind az 5 főkapun át mehetnek, kivéve a nyugati oldalon lévő I. számu kaput, melyen át a kiállitók s a szolgajegygyel ellátottaknak tiltva van a menetel.

Az egész idényre szóló beléptijegyek kétfélék; t. i. férfiak és nők számára. A férfiak jegyének ára 100 frt a nőké (melyet csak idényjegygyel ellátott férfiak válthatnak) 50 forint.

A heti jegyek csak hétfőtől kezdve lesznek érvényesek.

A közkiállitás virágosztálya máj. 1—10 ig áll nyitva.

A lakásárakat illetőleg a bécsi közlönyök megnyugtatólag nyilatkoznak. Minden vendéglőben a rendes árszabályzat függesztetett ki, s ezáltal a zsarolásoknak elejét vették.

— **A nemzetközi kiállitás.** A király máj. 1-én a főherczegek kiséretében fejedelmi vendégeivel d. u. 2 órakor megtekintette a magyar kiállitást. Fogadásukra ott voltak Orczy Béla, a kiállitás magyar bizottságának tagjai, Szlávy, Zichy, Wenkheim, Tisza Lajos és Pejachevich miniszterek. Ezeken kivül megjelentek Senyey, Széchen, Károlyi György, több delegátus és számos magyar kiállitó. A körcsarnokot szinig megtölté a közönség: kiállitók, állandó s a megnyitási napra külön váltott jegyek birtokosai, hirlapirók, különféle küldöttségek tagjai. A fejedelmi emelvénytől balra a zenekar és dalegyletek (Wiener Männer Gesangs-Verein, Sing-Verein, Sing-Akademie, Akademischer, Gesangs Verein) foglaltak helyet. Andrássy Gyula gr. már 11 órakor látható volt a közönség közt. Pontban 12 órakor érkestek meg ő felségeik; zajos éljenzéssel fogadtattak a jelenlevők részéről. Ő felsége s a porosz és angol koronaörökösök állva halgatták végig a beszédeket; a fejedelmi hölgyek ülve. Mintegy 30—40 vendég volt a fejedelmi emelvényen. Rudolf korona herczeg Erzsébet királyné mögött foglalt helyet. — A Prater utait, melyen a fejedelmi menet végig vonult, nagy közönség lepte el. A kiállitás d. u. 6 óráig volt nyitva. A kiállitás magyar része már majdnem be van fejezve. A kiállitási palotán sárga-fekete lobogók és a kiállitó országok lobogói láthatók. A kiállitáson még e hóban fognak dolgozni. A körcsarnok azonban kész és eléggé világos; a karzatokról le nagyszerü látvány nyilik. A megnyitáson számos hölgy volt jelen, tavaszi öltözetben. Urak fekete salon-ruhában, fehér nyakkendősen. Számos törzstiszt egyenruhában. Az iparpalotában a tárgyak nagy részt ki vannak már állitva. A rotunda közepén szép látványt nyujt egy diszes virágcsoportozat. A kiállitás megnyitásán a magyar miniszterek közt diszruhás zászlós urak is voltak. Idegenek nagy számmal vannak. A Praterben nagy közönség hullámzik föl s alá. Az udvari ebédre minden magyar miniszter meghivatott, de csak 14 fentnevezettek vannak itt. A király és királyné kegyteljes szavakat intéztek Szlávyhoz a magyar osztályban.

Piros tojások.

Hogyan csinálják nálunk a törvényt? el mondom:

Egy csomó interpellátió és zaklatás után a miniszter elkészit egy törvényjavaslatot, azt a ministertanács elé terjeszti, ki azt, bármilyen, viszonosság szempontjából elfogadja azon határozott megjegyzéssel, hogy bár tetszik, vagy nem nekik, tessék elfogadni, mert ő ehez tárczáját köti.

A honatyák erre megijednek, hosszu képet vágnak, s egymásra tekintve keresik, hogy azután ki lesz a miniszter? minthogy ezt hirtelenében ki nem találhatják, az irigység, az emberi gyarlóságok ez egyik a miniszter segélyére jön, mert igy gondolkodnak, ha én nem leszek, a másik se legyen, inkább maradjon a ki volt, s con amore felállnak s a miniszter marad, s törvényjavaslata el van fogadva.

* * *

Általános a panasz, hogy az igazságkiszolgáltatás lassu, mert a kir. biróságok létszáma csekély, tehát azt meg kell szaporitani, az igazságü. miniszter kifáradván, már a sok kinevezésben nem tudja, mit csináljon, és ime segitségére jön a pénzügyminiszter: noha az a baj, hogy kevés a birósági tagok száma, sok a munka, majd leszállitom én a perek számát, s nem lesz szükség a személyszaporitásra, s a mint gondolkozott, ugy tett, s felemelte az eddigi sterhes bélyeget, s a czél el is van érve, mert ezáltal a szegényebb osztályt a perlekedéstől elzárva, a perek számát, tetemesen megapasztotta, s ezáltal még a birósági személyzet szaporitását is kikerülte.

És igy csinálták Magyarországon az alkotmányos kormány és honatyái „gyors és olcsó igazságkiszolgáltatást."

* * *

A személyes kereseti adóról szóló XXIV törvény némely rendeletének módositásáról alkotott törvény 7 §a igy szól: a ki az adókötelezettek összeirása alkalmával családtagjait sat. be nem vallja, 5 fttal büntettetik! a be fizetett birságösszeg a feljelentőnek adatik. — Bachkorszakbeli spiczlik, jertek, szabad a tér, fényes e jövő, mert közelebb ezen törvény módosittathatik, következő bővitéssel: „ki a feljelentésben magát kitünteti, érdemkeresztet, s különös ajánlatra Hüségesy előnévvel magyar nemességet fog kapni.

— ö —

N.-Bánya, máj. 1. 1873.

Uj lelkészünknek Gulyás Lajosnak bevonulása, ugy Csanálosy volt papunknak elkisérése nagyszerü volt, — hosszu kocsisorból állott a menet, melyben a város szine valláskülönbség nélkül foglalt helyet; a beköszönő ápr. 27. volt, nagyszámu és fényes hallgatóság előtt; — általános a vélemény, hogy jeles papot nyertünk benne.

Ma viradóra szép szőllőtermésünk elfagyott, a hegyek hóval boritvák.

Tehát derüre boru! — ö —

* **Apróságok.** Talabér István somogymegyei levéltárnok, kinek költeményei is jelentek meg, jobblétre szenderült. — Andrássy Béla 3-ad éves pesti jogász (Nyiregyházáról), ki az irodalommal is foglalkozott, a Rókuskórházban Budapesten meghalt. — A bécsi bérkocsisok sztrájkja megszünt. — Pesten a mult hóban 70-nel halt meg több ember, mint a szülöttek száma. — Nagyváradon a szalontai követválasztás ügyét, melyben 150 tanu szerepel, e hó 15-én tárgyalják.

UJDONSÁGOK.

* **Városi közgyülés** tartatott ma ismét; de ez alkalommal csak a csütörtökön letárgyalt ügyekről felvett jegyzőkönyv hitelesittetett.

* **A debreczeni muzeumegylet** holnap délelőtt tiz órakor tartja alakuló gyülését a városháza nagy tanácstermében. Felhivjuk ez ügy pártolására városunk tudományszerető közönségét. Más vidéki városok már nagy előhaladást tettek e téren; óhajtandó volna, ha mi sem maradnánk hátra. „Hazafiui érzelemmel hivjuk tehát fel — ugymond az e tárgyban kibocsátott felhivás — az egész hazának s különösen a magyar alföldnek és Debreczen városának lelkes fiait, nyujtsanak nekünk segédkezet, mind hazánk, mind városunk, mind iskoláink által közösen érzett égető szükség elháritására azáltal, hogy lépjenek a „Debreczeni muzeumegyletbe" akár mint 1. Részvényes tagok, azáltal, hogy évenként 2 forint fizetésére kötelezendik magukat; akár mint 2. Alapitó tagok, ha 50 frtot vagy egyszerre befizetnek, vagy azt, mint kamatozó tőkét, biztositják, akár végezetre mint 3. Pártoló tagok, ha az egylet pénztárába legalább 200 forintot fizetnek, vagy tőke gyanánt biztositanak.

* **Somogyi Kálmán,** városunk egyik legmüveltebb ifja s városi aljegyző jobblétre

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Első rész.

(Folytatás.)

A fiu meglátásánál Gabriella nem maradhatott csendesen. Az idegenhez ugrott monván:

— Hogy hivják beteg gyermekedet?

— Ábrahám, válaszolt az idegen, s szomoru tekintettel nézte Gabriella üde arczát. Ezután a diszes ruhába öltözött nőhöz fordulván mondá:

Judit, azt óhajtanám, hogy gyermekünknek oly viritó kinézése lenne, mint ezen gyermeknek!

Ó igen! sohajtott az ifju hölgy, s Gabriella arczáról gyermeke arczára fordità tekintetét. Fiát előtte vitték be.

Az éj beállott. A falusi lakban mindenki nyugalomra tért, kivéve Sophiát, ki a csucsos ablaknál ült.

Figyelt minden hangra. Ugy látszott, mintha belső nyugtalansággal várna valakire.

Arczán láthatók voltak a kiállott kedélyrázkódás nyomai, mely rázkódások lelke tisztaságát felzavarták.

Az egyetlen zaj, mely a csendet megszakitá, a viz locscsanása volt a partnál és a fák zugása, melyek lombfedett fejüket rázogatták.

Tul volt már éjfélen, midőn távolról tompa moraj hangzott. Mindig közelebb jött ez. Végre Sophia kivehette, hogy az egy szekér, mely az erdőn keresztül hajtatott ide.

— Most már neki kell lenni, mondá és könyü gyors léptekkel a kimenethez távozott.

Most nem csalódott várakozásában, mert a csinos téres udvarba egy kis egyszerü szekér gördült be, melyen erős magas ember ült.

Mielőtt a szekérből kiugrott volna, már ott állott Sophia és örömtől reszkető hangon mondá:

— Isten hozott Gyulám! Meglehetősen sokáig oda maradtál.

— Nem lehettem előbb készen, kedvesem, felelt a férfi, és ifju hévvel szoritá kebléhez.

Valamivel később a nagy ebédlőszobába ültek a házastársak. A férfi azzal volt elfoglalva, hogy jó étvággyal evett az elébe felrakott hideg ételekből.

Nem nehéz az évektől és munkától kissé megdurvult, de határozott arczban Bassal Jeromost, vagy a mint magát most nevezte Moulins Gyulát felösmeritünk.

A vadság, szenvedélyesség és nyugtalanság, mely hajdan arcza jellemét tevé, eltünt. Ugyanazon határozottság volt ugyan látható rajta most is mint hajdan, de akaratereje oly nemü volt, hogy lelkének nyugtalan elemeit, nyugalomra és rendre tudá kényszeriteni.

Látszott, hogy az ötven éves ember végre megbékült önmagával.

Erő, komolyság és benső boldogság volt olvasható homlokán, tekintetén és szája körüli vonásokban.

Mig evett, a házastársak saját ügyeikről beszéltek.

Jeromos (igy nevezendjük őt folytonosan) épen közölte Sophiával azon kellemetlen ujdonságot, hogy nagyobb pénzbeli veszteség érte.

Sophia tökéletes nyugalommal fogadta e hirt, s beszélgetéseivel igyekezett férje homlokáról a borut elüzni. Sikerült többféle tervvel, különösen egy összeg behajtásával a veszteséget helyre pótolni, s az árnyat, mely még a férj homlokán ült, tökéletesen megsemmisiteni.

Midőn Jeromos értekezésével kész volt, s Sophiával a csucsos kamarába akart menni, kezét ennek karjára tevé és igy szólott:

— Most mint mindég a sors csapásainak keserüségét az által oszlatád el, hogy ujabb bátorságot öntél belém azzal megküzdeni. Meg kettőrtetem erőmet, hogy e kis veszteséget helyre pótoljam, jól tudva, hogy isten is azon segit, a ki magán segit.

— Ámen — mondá Sophia, karját férje nyakába téve igy szólott: Most, miután ezt elvégeztük, tudatnom kell veled, hogy idegen vendégeink vannak, kik vendégül az éjjel itt maradnak.

— U..ugy, ez nem kedves tudósitás. Te tudod, hogy nekem nem öröm idegeneket látni házamban. Nos, kik azok?

— Franczián, válaszolt Sophia, s reá nézett nem felénk, de mégis nyugtalan tekintettel. —

— Gyermekem, csodálom, hogy...

— Őket vendégszeretettel fogadtam, szakitá félbe Sophia.

— Ó nem, mert bármennyire neheztelj is rájuk, hogy a köztársaságot fen nem tartották, mégis hazád fiai és igy természetesnek találhatod, miszerint kérelmöknek: — az éjet itt tölthetni — engedtem. Férfi, nő és egy beteg gyermek, ki a tovább utazást nem állhatta volna ki. Még csak azt teszem hozzá, miként a férfit Levitain Eliásnak hivják.

Jeromos elbocsátá neje kezét, nehány lépést hátrált és felkiáltott:

— Levitain Eliás az én házam fedele alatt! Tehát te és ő ujra láttátok egymást.

— Nem! felelt Sophia. Eliás nem sejti, hogy kinél van; de én fölismertem. Eliás nem tudja, miként Bassal Jeromos házában alszik. Ó Gyula — mondá Sophia gyöngéd pillantással nézvén fel reá, — midőn Eliást ujra megláttam, midőn azt az érzést, melyet iránta tápláltam, azzal, melyet azon este óta érzek, midőn elhagyál, összehasonlitottam, ugy tetszett nekem, mintha Eliás iránti szerelmem szép költői álom lett volna, mig iránta hajlamom szerelmem oly erős és hatalmas, mint a valóság. —

Sophia fejét férje keblére hajtá és igy szólott:

— Nem szóbeszéd, hanem a teljes igazság, hogy te életem fele vagy.

Jeromos kebléhez szoritotta és sokáig karjaiba zártan tartotta, a nélkül, hogy egy szót is szólottak volna.

Mit is mondhatott volna e pillanatban? Ha a szive tele van hallgat az ajk! Sophiának nem is volt szüksége bizonyitgatásokra és eskükre, érezte szive dobbanásáról, hogy férje őt megértette.

Nehány pillanat mulva megszólalt Jeromos.

— Nem voltál megindulva, hogy ily sok év eltelte után ujra megláttad?

— De igen; éreztem, hogy Eliást mindig fogom szeretni, s siromba követend a hála, mit atyja által és általa érettem véghez vitt jótéteményekért érzek.

— Meg akarod magad vele ismertetni?

— Nem, Gyulám, azt nem akarom. Utaink már ugy is elváltak és legjobb, ha igy marad a mint van.

— De Sophia, ha ő megtudná, hogy te d' Escare Sophia vagy, akkor egy szegény földmivelő nejéből gazdag nővé lennél.

— Micsoda boldogságot nyernék az által olyat, melylyel már nem birok?

— Nem kellene dolgoznod, s a tieidért küszködnöd.

— Ez oly valami, mire nem vágyom, mert boldogságom épen az enyimekérti törekvésből áll.

— Bizonyos vagy arról? Gondold meg, hogy azon hozomány, melyet 13 év előtt vonakodtam elfogadni, az idők folytán kamatozott, igy tekintélyes vagyonná nőtt.

Jeromos kémlő tekintettel nézett reá.

— Én csak a te szavaidra emlékszem, midőn tiz évi távollét után visszatértél.

— Valóban? Jeromos mosolygott nejére. Mik voltak e szavak? Én már elfeledtem.

— Ezek voltak: azon napon, mikor Bassal Jeromos kényszeritve lenne elfogadni Levitain Eliastól azon hagyományt, melyet Eliás atyja d' Escare Sophiának kegyajándokul adott: Moulins Gyula szégyenében halna meg.

— És te azt feleltad — szakitá félbe Jeromos — azon férfitól, kit egykor szerettem, férjem képtelen hozományt fogadni el.

— A mit akkor mondtam, ismétlem most kiálta Sophia s karjával átölelé férje nyakát, kinek érzékeny büszke természetét ösmerte.

Nehány percz mulva teljes csend uralkodott az egész házban.

Következő reggel Levitain folytatá utját családjával együtt.

Mielőtt a házat elhagyta volna a szolgának egy kis csomagot adott át e felirattal: „A kis Gabriellának."

Egy kis tok volt az, s benne egy ritka szépségü és értékü gyürü. Erre egy papirszalag volt megerősitve, melyre ez volt felirva: „Emlék a kis Gabriellának vendége Levitian Eliástól." Jeromos a boritékot neje és kis leánya jelenlétében bontotta fel. Midőn a papirszalagon levő irást olvasta, igy szólott az utóbbihoz:

— E gyürüt Gabriella a beteggyermek atyjától kaptad. Ha nagy leendesz, viseld emlékül azon férfira, ki egykor anyádat oltalmazni életczélul tüzte ki.

A gyermek csodálkozva nézte az ajándékot. Sophia kezet nyujtott férjének és megindultan susogá:

„Köszönöm."

(Vége az első résznek.)

szenderült. Barátai egy hü barátot, a társadalom egy derék ifjut vesztett benne. Temetése holnapután fog végbe menni. Lebegjen béke porai felett.

* **A hivatalos lapból.** A m. kir. belügyminiszter Könyves Tóth Antal debreczeni lakost s ügyvédet a jövedelmi adó kivetése ellen intézett fellebezések tárgyalása és eldöntése czéljából a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság székhelyén alakitott felszólamlási bizottság elnökévé nevezte ki.

* **Nyilt nyugta.** Alólirt elismerem, hogy tekintetes Bálint Sámuelné részéről a „Debreczen" szerkesztősége által az árvaház számára, mint ajándékot, mai napon kezemhez vettem 3 azaz három osztrák forintot. — Debreczen 1873. május 2. Gr. Bethlen Mikó Rósa nőegyleti elnök.

* **Mándoki Béla** vasárnap fog szinpadunkon fellépni, Abonyi Lajos „**A betyár kendője**" czimü uj népszinművében. A darabról már sok szépet hallottunk. Mándoki közönségünknek régi kedvencze, és méltó sajnálattal vált meg tőle annak idején a közönség. Bizonyára ép oly örömteljes lesz most a viszontlátás is. Mi részünkről is üdvözöljük Mándokit a körünkbe visszatérés alkalmából. Az ő és Rónai szerződtetése biztositék a jövőre nézve, hogy a drámai előadások élvezetesebbek lesznek, mint a most lefolyó szinidényben.

* **Hymen.** Farkas Irmát a szép miveltségéről is előnyösen ismert bájos honleányt Temesváry Lajos kitünő drámai szinészeink egyike eljegyezvén, rövid idő mulva oltárhoz vezeti. Kisérje áldás e derék jegyes pár szivszövetségét!

* **Az elemi fiiskolák** növendékei, mint halljuk, a munkaidők beálltával kezdenek fogyni, s a gyermekek leginkább aprószeresekké lesznek. Valahára ideje volna már az ily ügyet komolyan és szigorun venni. A tanitók bizonyára nem fognának késni a mulasztók kiirásával, csak lenne aztán, a ki a többit elvégezné. A városi hatóságtól várunk e tekintetben erélyes intézkedést.

* **Muzeum.** Herglocz Antal debreczeni magy. kir. törvényszéki biró a muzeum iránt több izben nyilvánitott érdekeltségének ujabb jelét adta most ismét, midőn a pénzgyüjteményt 20 darabbal megajándékozni sziveskedett, e pénzek nem nagyon régiek ugyan, miután a legrégibb is csak 1686-ki, de mind történelmi becscsel bir; fogadja érette legszivesebb köszönetemet. Debreczen 1873. máj. 2. Kovács Janos.

* **A főiskolai tüzoltó egylet** készitendő disslobogójára szerkesztőségünknél ujabban Bálint Sámuelné urnő 2 o. é. frtot adományozott. Eddigi főösszeg: 61 frt 50 kr, négy régi ezüst huszas, négy régi ezüst tizes s nyolcz tallér.

* **Vettük** a magyar „Képeskiállitási lapok" első számát. E lap Bécsben hetenként kétszer fog megjelenni a kiállitás tartama alatt, 20 szám előfizetési ára 4 frt. száz számé 20 frt; előfizethetni Pesten „Franklin társulat" egyetemutcza 4. szám. E lap a magyar érdekek képviselésére alapittatott, szerkeszti Steinacker Ödön. Ajánljuk ez ügyesen szerkesztett lapot a magyar olvasó közönség figyelmébe.

* **A husfogyasztó egyleti** tagságra aláirt helybeli lakosok folyó hó 4-én vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg a Bánkiház első emeletén az ipartársulati bank helyiségében alakulási gyülésre.

* **Felhivás.** Az üresedésben volt alkapitányi segédlevéltárnok, belső rendbiztosi, adósürgetői, és irnoki állomásokra pályázott egyének, folyamodványaikat a főispáni hivatal első szobájában, alólirottnál átvehetik; Debreczen, 1873. máj. 3-án. Bocskó Soma.

* **Halálozás.** A főiskolai kórházban Kerekes Károly első éves tanitóképezdész tegnap himlőben meghalt. A boldogult szalkai születésü volt; szülei bejöttek látogatására; s itt már holtan találták. Béke porainak!

* **Balázs Kálmán** és társulata, ma, holnap s holnap után M.-Szigeten tart zeneestélyeket. Ugyane czélból rándul el Nagy-Károlyba és Szatmárra. A „Máramaros" hathatósan ajánlja a zenekedvelők figyelmébe e társulatot. Ajánljuk ezt mi is. Balázs K. e körut után társulatával Bécsbe megy a kiállitásra.

* **Megkaptuk** az „Ifjusági könyvtár" 9-ik füzetét, mely képes mellékletekkel jelent meg. Az ifjuság haszonnal forgathatja e szépirodalmi és ismeretterjesztő folyóiratot.

* **Gázfogyasztóknak.** A gázfogyasztók figyelmeztetnek, hogy holnap, mint e hó első vasárnapján hatósági gázvizsgálás tartatik, minélfogva kéretnek gázóráikat délutáni 3 órától fél 5-ig zárva tartani.

* **A helyben állomásozó** honvéd huszárszázad lóállományából 10 db. kincstári ló vállalkozóknak kiadó lesz. Kik ily lovakat eltartás végett kivenni szándékoznak, czegléd-utczán Némethy Gábor házában, Farkas Mór lovashadnagy helyettes parancsnoknál jelent kezzenek.

* **A „Debreczen" szerkesztőségéhez.** A „Debreczen" április 30iki 84-ik számában, a városi biztosok megtámadtattak a hushordó közönség irányábani eljárásuk miatt. Nekünk szoros kötelességünk a mészárosok mértékeit ellenőrizni, s azt egyébként nem tehetjük, miathogy a vásárlókat az általuk megvett husnak a városi mértéken leendő ujból megmérésére felszólitjuk közvetlen azután, amint a székből kijöttek. Ez eljárásunk ellen nem volt ez ideig senkinek semmi panasza, kivévén a mészárosokat, kik közzül némelyek hamis mérték miatt több izben érzékeny büntetéseket szenvedtek. Egyikünk sem goromháskodott. Ha látjuk azt, hogy a vitt hus a megmondott sulynál kevesebbnek látszik, minden esetre kötelességünk a vevőt komolyan rá szoritani annak ujból megméretésére, nehogy a közönség drága pénzeért is rövidséget szenvedjen. Ez történt a napokban is, midőn a szerkesztőségnél bennünket bepanaszló asszonynál (ki mellesleg mondva a vitt hus sulyát nem is igazán valotta be, $1^1/_2$ font helyett csak $1^1/_4$ fontot mondván) talált hus is 2 lattal kevesebb volt, mint lennie kellett volna. Mi szivesen veszszük, ha a sajtó részéről is figyelmeztetünk egyre, másra; de hogy hivatalos kötelességünk parancsolta eljárásunkért a városi közönség előtt állittassunk pellengérre, azt nem érdemeljük. Nikházi Dániel biztos nem a maga személyére nézve tiltakozott, hanem mindnyájunk nevében, a mit most valamennyien teszünk is azon a téren, hol ok nélkül megtámadtattunk. Debreczen, 1873. május 3-án. A nyolcz városi biztos.

Délutáni posta.

— **A magyar képviselőház** e hó 10-ike előtt, a delegáczió ülésének befejezéséig, nem kezdi meg az érdemleges tárgyalásokat.

— **Prágában** a „Politik" szerkesztőségében rendőri kutatás tartatott, Szerbiát illető bizonyos kéziratok s táviratbamisitványok fölkeresése végett. Természetesen mitsem találtak.

— **Londonból** a napokban egy expeditió indul az északi sark felé. Az expeditió, mely egy csavargőzös s egy yachtból áll Lech Schmidt költségén indul s czélja egyesülni az osztrák expeditióval, mely tudvalevőleg tavaly indult az északi sark felé a „Tegetthoff"-on.

A „Debreczen"
eredeti

MAGANTAVIRATAI.

— **Bern, máj. 3. A berni kormánytanács felelt a fellebbező és semmitő törvényszéknek a 97 jurai renittens lelkész visszahivására.**

— **Fulda, máj. 3. A püspöki értekezlet tegnap záratott be; valószinüleg együttes pásztori levél és emlékirat fog nyilvánossá tétetni, mely az egyházpolitikai törvényeket illetendi.**

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Az első magyar általános biztositó-társaság
BUDA-PESTEN,
a kölcsönös tulélési csoportulati (Tontina) biztositást,

előre meghatározott legkisebb (minimal) összegért való jótállás és a dijak viszontbiztositása mellett üzletkörébe fölvevén, egyelőre a következő 6 csoportulatot nyitotta meg:

1. egy 14 év tartamu csoportulatot, melynek leszámolási ideje 1887. január hó 1-jén leend.
2. „ 16 „ „ „ „ „ 1889. „ „ „ „
3. „ 18 „ „ „ „ „ 1891. „ „ „ „
4. „ 20 „ „ „ „ „ 1893. „ „ „ „
5. „ 22 „ „ „ „ „ 1895. „ „ „ „
6. „ 24 „ „ „ „ „ 1897. „ „ „ „

Az első magyar ált. biztositó-társaság a fent kijelölt tulélési csoportulatok résztvevői irányaban, végeredmény fejében a következő mint legkisebb (minimal) összegért határozott kezességet vállal

(a., egyszer s mindenkorra befizetett 1000 frtnyi betét után,
ha a csoportulat 14 évi tartamu 2150 frtért,
„ „ 16 „ „ 2450 „
„ „ 18 „ „ 2800 „
„ „ 20 „ „ 3200 „
„ „ 22 „ „ 3600 „
„ „ 24 „ „ 4000 „

(b., évenként fizetendő 100 frtnyi betét után,
ha a betétek 14 éven át fizettetnek 2200 frtért,
„ „ 16 „ „ „ 2600 „
„ „ 18 „ „ „ 3200 „
„ „ 20 „ „ „ 3800 „
„ „ 22 „ „ „ 4500 „
„ „ 24 „ „ „ 5300 „

Az első m. ált. bizt.-társaság által garantirozott legkisebb (minimal) összegek a betétek, azok kamatai s a kamatok kamatainak mintegy 6%-os gyümölcsözését képezik, mely gyümölcsözés azonban a biztositás természeténél fogva kedvező viszonyok között tetemesen előnyösebb lehet.

Az egyidejüleg fölvett viszontbiztositás igénybe vétele általi mérsékelt dij mellett, biztositható a betételek azon esetbeni viszszafizetése, ha a biztositott egyén a csoportosulat leszámolási határideje előtt meghaláloznék.

Ily módon a biztositás ezen neme számtalan előnyeinél fogva a tőkepénzek s időnkénti megtakaritások legjobb s legbiztosabb elhelyezésére ad alkalmat s lehetővé teszi, hogy a gyermekeik jövőjéről gondoskodni óhajtó család-atyák azoknak könnyü és kényelmes módon szabad, független állást szerezzenek.

Minthogy az első magyar ált. biztositó-társaság évi betétek gyanánt 25 frtot s ezenfelül bármely magas összeget elfogad, a biztositás ezen nemében mindenki, — még a kevésbé vagyonos is, — részesülhet.

Társaságunk számos ügynökei a megnyitott hat csoportulatbani részvételre mai naptól kezdve aláirásokat elfogadnak s bővebb felvilágositással teljes készséggel szolgálnak.

Az első magyar ált. biztositó-társaság igazgatósága.

238 3—5

Mentze A. H. varrógép raktárában
Debreczenben kaphatók a felülmulhatlanul elismert
Wehler és Wilson családi varrógépei.
Frister és Rossmanntól Berlinből ajánlja a Debreczen és vidéke részére gazdag választékban felszerelt családi varrógépei **főraktárát Mentze A. H. Széchenyi utczán 1813. sz. a.**

Egyenlően alkalmazhatók Moll, vászon, posztó, selyem, rips és durva szövetekre, fejér ruha gyártás és női ruha varrásnál minden más gépek által felülmulhatlan.

Összes kiállitása egybefoglalva könyü és zajnélküljárattal; 5 évi jótállással! Személyes jelenlétnél dijnélküli oktatás.— Vezérkönyvek magyar, német és franczia nyelven olcsó áron.

☞ Naponként növekedő kelet és a t. vevőimnek teljes megelégedése legjobbb bizonyitvány fentirt varrógépek sokfélekép használhatóságáról.
☞ Minden más varrógépek, mint „Howe, Singer, Grower és Backer stb. kiárulási bámulatig olcsón, gyári áron alul.
173 7—12

A debreczeni
ELSŐ IPARTÁRSULATI BANK
ápril 2?-án megkezdette müködését.

És mindenféle pénzbetétektől, a betevés feltételeihez képest, 5, 6, vagy 7 frt kamatot ad; a váltóra s arany s ezüst zálogra kért kölcsönöktől pedig mérsékelt kamatot veszen.

A bank irodája van: Czegléd-utczán Bánky-ház emeletén; hivatalos órák délelőtt minden nap.
305. 1—2.

Bergheer szinháza
szellemek és kisértetek megjelenésével
(fölállitva a hagymatéren.)
Ma május 3-kán, valamint naponként esti 7 és fél órakor.
Előadás az 1-ső sorozatból.
Hétfőn május 5-én lesz utolsó előadás az I-ső sorozatból.
Kedden május 6-án II ik sorozat előkészületei miatt zárva lesz.
Szerdán május 7-dikén a II ik sorozatból első előadás.
297 3—

Hirdetés.
Május hó 5-én az az hétfőn reggel 9 órakor a n. erdei vágástéren mintegy 120 öl galy árverésen el fog adatni, a hova a venni szándékozók illően meghivatnak.

Csáki Gergely
tanácsnok
300. 1—

Árlejtési hirdetés.
Sz. k. Debreczen város tanácsának f. évi 2610/1873. sz. határozatával több utczának összesen 1980 ☐ ölre terjedő makkadam szerü kövezettel való ellátása elrendeltetvén, ezen munkálatnak a város által szolgáltatandó anyagból leendő teljesitése f. évi május hó 11-dik napján d. e. 9 órakor a városháznál levő mérnöki hivatal helyiségében tartandó árlejtés utján fog kiadatni, melyre a vállalkozni kivánók azon hozzáadással meghivatnak, hogy vagy személyesen megjelenni, vagy irásbeli ajánlataikat 400 frt bánom pénzzel ellátva, a mérnöki hivatalhoz, hol ezen munkálatra vonatkozó közelebbi feltetelek a hivatalos órákban megtekinthetők, benyujtani sziveskedjenek.

Kelt Debreczenben, april 25.

Hanke Leo.
épitészeti tanácsnok.
288 3—3

ÁRFOLYAM
Bignió János
keményitő gyárából.

	100 fnt o. é. ft.	kr.
Finom csipke keményitő 1 fontos és ½ fontos pakétban	18	50
Finom csipke keményitő parázson	18	50
Közép finom keményitő parázson	15	„
Közönséges keményitő parázson	8	„
Csiriz, papiron	34	„
Csiriz, papir nélkül	20	„
Hajpor, finom, darálva	70	„
100 dzt kék viz	14	„
1 rizma finom indigó kékitő papir		

Nagyhatvanutczán 1093 sz. az udvarban a gyárnál.

A nyalábolás olcsón teljesittetik.

A gyárban, az udvaron azért történik az eladás, mert a nevezett háznál levő boltban Eibisch Gy. kereskedő vám fonttal mért rendes bécsi font helyett, s ezt kénytelen volt a gyáros megszüntetni a közönség érdekében.
294 1—8

Gazdag választék:
Karton ingek
Creton ingek
Len ingek
Oxford ingek
szinesek.
Rumburgi ingek,
CHIFFON INGEK
Magyar és német
LÁBRAVALÓK,
Harizsnyák.

Tavaszi öltönyök 12—22 frtig
A
férfi divatterem
Czegléd-utcza 2. sz. a.
Ajánlja
a n. é. közönségnek
következő czikkeket:
Felső kabátok és köpenyek (Haveloek) 13—17 frtig.

Gazdag választék:
Selyem és nemez
KALAPOK,
Legujabb divatu
Nyakkendők,
Gallérok és kézelők
Valódi franczia
keztyük,
Illatszerek.
Mindennemü utieszközök.

Árverési hirdetés.
A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a debreczeni ipar és kereskedelmi banknak Erdei Mihály elleni 7200 afrt s járulékai iránti végrehajtási ügyben megkisérlett árverés nem sikerülvén, az érdekeltek beleegyezése folytán, a második árverés közös tulajdonostárs Erdei Mihályné Csiszár Erzsébetnek különben is jelzálogul szolgáló birtok illetőségére is kiterjesztetvén, a szepesi 72 és 82. számu telekjegyzőkönyvbe foglalt s egy tagot képező, összesen 10 nyilas tanya épületekkel ellátott szántóföld, folyó évi május 8-kán d u. 3 órakor, a telekkönyvi irodában, Vetési Mihály végrehajtó közbejöttével megtartandó árverésen, szükség esetére becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a becsérték 14,510 frt.

A venni szándékozók által leteendő bánatpénz 1451 frt.

A vét lár 4 egyenlő részletben, és pedig az első a bánatpénz betudásával a leütéskor azonnal, a többi részletek pedig a leütéstől 3, 6, és 9 hónap alatt fentirt telekkönyvi hatóságnál esedékes 6 százalékos kamattal lefizetendők.

Vevő a vett ingatlannak oly mivelési állapotában a mint az árveréskor találtatik azonnal birtokába és használatába lép, tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

Vevő viseli az átiratási kincstári dijat, és a vett ingatlan után a leütést követő hónaptól fogva eső adót és egyéb terhet.

Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére, vevő kárára és veszélyére, ujabb és csak egyszeri árverésen becs áron alól is eladatik.

Kelt Debreczenben, a királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1873. ápril 12-kén tartott üléséből.

Kató István,
jegyző.
255 3—3

Hirdetmény.
Nyiregyháza város tulajdonát képező ugynevezett vásártéri „szélmalom" eladóvá tétetvén, s a hozzá szükséges malomjog bérbe kiadó levén; ezennel felhivatnak az e tekintetben vállalkozni kivánók: hogy vételi s bérleti ajánlataikat irásba foglalva folyó évi május 20 dik napjáig a polgármesteri hivatalhoz adják be.

Kelt Nyiregyházán az 2873. évi april hó 25-én tartott képviseleti gyülésből.

Jurányi Hugó,
főjegyző.
304. 1—3

Szélmalmok árverése.
H.-Nánáson két szélmalom a legujabb szerkezetü, egyik czélszerü pitlével, a másik gerstli csinálóval is ellátva e f. 1873. május 25-én közárverésen el fog adatni.

Feltételek:

1-ször. Az előbbinek kikiáltási ára 7000 frt, a másiké 5000 frt.

2-szor. A vételi ár 6-tos kamatfizetés mellett 6 év alatt részletenként fizetendő, ugyanazért

3-szor. A venni szándékozó 10%-toli bánatpénzt és kellő biztositékot felmutatni köteles lészen.

Nagy Sándor.
társulati elnök.
303. 1—3.

URAK és NŐK!
bármely állásbeliek
egy — eddigi szokásaikat és teendőiket nem háborgató — jövedelmező mellék-foglalatosságot nyerhetnek.

Ajánlatok **C. S.** alatt válaszbélyeggel ellátva a „magyar központi irodához" Pesten, mérlegutcza 4. sz. a. czimzendők.
293 1—3

Eladó ház és kaszáló.
Báránvutczán 2417. sz. a. lévő nádfedelü ház, mely tartalmaz 3 szobát, kamarát és külön cserepes fedél alatt istállót; — továbbá a Halápon levő 6 boglyas jó minőségü kaszáló, — szabad kézből eladó. Értekezhetni a fent nevezett sz. a. lakó tulajdonos.

Bagosi Jánosnéval,
jelenleg Gál Istvánné.
290 2—3

Debreczen, 1873. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.